

C. Kari Toru

GEREKÇE

Ülkemizde; biyolojik çeşitliliğin, doğal ve kültürel kaynakların korunması ve devamlılığının sağlanması amacıyla yönetilen pek çok milli park, tabiat parkı, doğal sit alanı, tarihi sit alanı, özel çevre koruma bölgesi, sulak alan vb. korunan alan statüsü bulunmaktadır. Bu statülerdeki karmaşık ve çoklu yapı hem alanlardaki etkin yönetime engel teşkil etmekte hem de yetki konusunda bir sıkıntıya neden olmaktadır.

Ülkemizin en değerleri doğal alanları olan 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamındaki korunan alanlar dışında ülkemizde Kara Avcılığı Kanunu, Orman Kanunu, Su Ürünleri Kanunu, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında çok farklı statülerde koruma statüleri farklı kurum ve kuruluşlar tarafından ilan edilmekte bu durum da alanların etkin yönetimine engel teşkil etmektedir

Bu kadar çok, birbirine yakın koruma statülerinin bulunduğu bir yapıda doğal olarak çakışmalar dolayısıyla da idari anlamda sorumlu kurum ve kuruluşlar arasında çatışmalar meydana gelmektedir.

Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, sulak alanlar, özel çevre koruma bölgeleri ve benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanlarda, yapılan bilimsel çalışmalar uyarınca tespit edilen ve hassasiyetle korunması gerektiği belirlenen koruma alanları ile doğal ve çevresel değerlerin etkileşim-geçiş sahası da göz önünde bulundurularak sürdürülebilirliğini, mutlak korunmasını ve gelecek nesillere intikalini sağlamak amacıyla farklı tür ve ölçekte planlar yapılmaktadır. Yapılan bu planlar, yukarıda bahsedildiği gibi korunan alanların çakışması durumunda farklı mevzuatlarından ve yetki anlamında farklı kurumların yer alması nedeniyle çoğu zaman birbirinden bağımsız olarak yürütülmekte ve yapılmaktadır. Aynı alan üzerinde farklı kurumlar tarafından yapılan bu farklı planlar da uygulama aşamasında yine yetki ve sorumluluk olarak bilinmeze neden olurken Ülkemiz için önemli ve korunması gerekli bu alanların etkin yönetimi anlamında olumsuz bir duruma ve

çıkmaza sebebiyet vermektedir. Bu alanların birçok kesimi ilgilendirmesi nedeniyle iyi bir araştırma yapılmadan yapılacak değişiklikler verimli olmayacaktır.

Avrupa'da çeşitli ülkelerdeki doğa koruma kategorileri dikkate alınarak yapılmakta ve alan yönetiminin gerçekleşmesi sağlanmaktadır.

Avrupa'da ve dünyada farklı şekillerde sınıflandırıldığı görülen korunan alanlarda ilgili mevzuatları kapsamında farklı usul, esas ve kriterler doğrultusunda yapılan çalışmalarda etkin bir yönetimin sağlanması, mevcut karmaşık yapının sadeleştirilerek yeniden ele alınması ve bu anlamda koordinasyonun sağlanması için gerekli adımların atılması gerekmektedir. Bu kapsamda korunan alanlarla ilgili uluslararası sözleşmeler mevcut yasal ve yönetsel yapı ayrıntılarıyla incelenerek güçlü ve zayıf yönleri ortaya çıkarılmalı, Ülkemizin en değerli alanları olan bu alanların karmaşaya sebep olmayacak şekilde yetki çatışmasına imkân vermeyecek bir halde yeni bir yönetim anlayışının araştırılmasına gerek bulunmaktadır.